

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej **KOMUNIKAT PRASOWY nr 159/19**

Luksemburg, 19 grudnia 2019 r.

Wyrok w sprawie C-263/18

Nederlands Uitgeversverbond i Groep Algemene Uitgevers / Tom Kabinet
Internet BV i in.

Sprzedaż używanych książek elektronicznych za pośrednictwem witryny internetowej stanowi publiczne udostępnianie podlegające zezwoleniu autora

Wyrokiem w sprawie Nederlands Uitgeversverbond i Groep Algemene Uitgevers (C-263/18), ogłoszonym w dniu 19 grudnia 2019 r., wielka izba Trybunału orzekła, że dostarczanie publiczności książki elektronicznej poprzez pobranie, dla celów stałego użytku, mieści się w pojęciu „publicznego udostępniania”, w rozumieniu dyrektywy 2001/29 o prawie autorskim¹.

Nederlands Uitgeversverbond (NUV) i Groep Algemene Uitgevers (GAU), dwa stowarzyszenia, których celem jest obrona interesów niderlandzkich wydawców, zwróciły się do rechtbank Den Haag (sądu w Hadze, Niderlandy) o zakazanie między innymi spółce Tom Kabinet podawania książek elektronicznych do wiadomości członków „klubu czytelniczego” utworzonego przez nią w swojej witrynie internetowej lub zwielokrotniania tych książek. NUV i GAU podnoszą, że działalność ta narusza prawa autorskie ich członków do tych książek elektronicznych. Oferując do sprzedaży w ramach tego klubu „używane” książki elektroniczne, Tom Kabinet dokonuje ich zdaniem niedozwolonego publicznego udostępnienia tych książek. Tom Kabinet twierdzi natomiast, że taka działalność jest objęta prawem do rozpowszechniania, które zgodnie ze wspomnianą dyrektywą podlega zasadzie wyczerpania, jeżeli dany przedmiot – w omawianej sprawie książki elektroniczne – został sprzedany na obszarze Unii przez podmiot praw autorskich lub za jego zezwoleniem. Zdaniem tej spółki zasada ta oznacza, że w następstwie sprzedaży rozpatrywanych książek NUV i GAU nie dysponują już wyłącznym prawem do zezwalania na ich publiczne rozpowszechnianie lub do zabrania takiego rozpowszechniania.

Trybunał stwierdził, że dostarczanie książek elektronicznych, poprzez pobranie, dla celów stałego użytku nie wchodzi w zakres prawa do „publicznego rozpowszechniania”, o którym mowa w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/29, lecz prawa do „publicznego udostępniania” o którym mowa w art. 3 ust. 1 tej dyrektywy, dla którego wyczerpanie jest wyłączone na podstawie ustępu 3 tego artykułu.

Na poparcie tego stwierdzenia Trybunał w szczególności wywiódł z traktatu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) o prawie autorskim, leżącego u podstaw tej dyrektywy, a także z prac przygotowawczych do niej, że zamiarem prawodawcy Unii było zastrzeżenie tej zasady wyczerpania dla rozpowszechniania przedmiotów materialnych, takich jak książki na nośniku materialnym. Natomiast zastosowanie tej zasady wyczerpania do książek elektronicznych grozi naruszeniem interesu podmiotów praw autorskich w otrzymaniu za utwory odpowiedniego wynagrodzenia w znacznie większym stopniu niż w przypadku książek na nośniku materialnym, ponieważ zdematerializowane kopie cyfrowe książek elektronicznych nie pogarszają się wraz użytkowaniem, a zatem stanowią doskonałe substytuty nowych kopii.

Jeżeli chodzi dokładniej o pojęcie „publicznego udostępniania”, Trybunał wskazał, że należy je rozumieć szeroko, w ten sposób, że obejmuje ono każde udostępnianie utworu odbiorcom nieznanym się w miejscu, z którego udostępnianie pochodzi, a zatem każdą transmisję lub retransmisję tego rodzaju, drogą przewodową lub bezprzewodową. Pojęcie to łączy dwa

¹ Dyrektywa 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym (Dz.U. 2001, L 167, s. 10).

kumulatywne elementy, mianowicie musi mieć miejsce czynność udostępniania utworu, a utwór musi zostać udostępniony publiczności.

Jeżeli chodzi o pierwszy element, to z uzasadnienia wniosku w sprawie dyrektywy 2001/29 wynika, że „czynnością decydującą jest czynność polegająca na podaniu utworu do publicznej wiadomości, a zatem oferowanie go w witrynie publicznie dostępnej, która to czynność poprzedza rzeczywistą transmisję na żądanie” oraz że „[n]ie ma znaczenia, czy ktoś rzeczywiście pobrał ten utwór”. Tak więc, zdaniem Trybunału, fakt podania przedmiotowych utworów do wiadomości każdej osobie, która zarejestruje się w witrynie internetowej klubu czytelniczego, należy uważać za „udostępnianie” utworu i nie jest konieczne, by osoba ta skorzystała z tej możliwości, rzeczywiście pobierając książkę elektroniczną z tej witryny internetowej.

W odniesieniu do drugiego elementu, należy uwzględnić nie tylko liczbę osób, które mogą mieć dostęp do tego samego utworu równocześnie, ale też ile spośród nich może mieć dostęp do tego utworu kolejno po sobie. W omawianej sprawie, zdaniem Trybunału, liczba osób, które – równocześnie lub kolejno – mogą mieć dostęp do tego samego utworu za pośrednictwem platformy klubu czytelniczego, jest znaczna. W związku z tym, z zastrzeżeniem dokonania przez sąd krajowy ustaleń uwzględniających wszystkie istotne elementy, rozpatrywany utwór należy uważać za publicznie udostępniony.

Trybunał orzekł już zresztą, że uznanie, iż doszło do „publicznego udostępniania”, wymaga, aby utwór chroniony został udostępniony w oparciu o szczególną technologię, inną niż dotychczas używane, lub – w przypadku niespełnienia powyższej przesłanki – wśród nowej publiczności, czyli publiczności, której podmiot praw autorskich dotychczas nie brał pod uwagę, zezwalając na pierwotne publiczne udostępnienie utworu. W omawianej sprawie, ponieważ podaniu do wiadomości książki elektronicznej towarzyszy generalnie licencja na używanie uprawniająca tylko do odczytania przez użytkownika, który pobrał daną książkę elektroniczną, tejsze książki przy użyciu własnego sprzętu, należy uznać, że udostępnianie takie jak dokonywane przez Tom Kabinet jest udostępnianiem publiczności, której podmiot praw autorskich nie brał dotychczas pod uwagę, a zatem nowej publiczności.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez [Europe by Satellite](#) » ☎ (+32) 2 2964106